

Eiropas
Komisija

“Sociālo jautājumu izvirzīšana Eiropas centrā”

Kā Eiropas Komisija atbalstīja nodarbinātību, sociālās lietas,
prasmes un darbaspēka mobilitāti (2014.–2019. gads)

Printed by [Xxx] in [Country]

Manuskripts pabeigts 2019. gada martā

Ne Eiropas Komisija, ne personas, kas rīkojas Komisijas vārdā, neatbild par to, kā tiek izmantota šajā publikācijā iekļautā informācija.

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2019
© Eiropas Savienība, 2019

Atļauts izmantot citur, norādot avotu.

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politika ir noteikta ar Lēmumu 2011/833/ES (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.).

Ja brošūrā nav norādīts citādi, autortiesības uz izmantotajām fotogrāfijām pieder ES. Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, kuru autortiesības nepieder ES, atļauja jālūdz tieši autortiesību īpašniekam.

Vāka fotoattēls: Komisāre Teisena Eiropas Profesionālo prasmju nedēļā 2018. gadā Vīnē.

Print	ISBN 978-92-76-01992-3	doi:10.2767/7846	KE-02-19-238-LV-C
PDF	ISBN 978-92-76-01986-2	doi:10.2767/492743	KE-02-19-238-LV-N

“Sociālo jautājumu izvirzīšana Eiropas centrā”

Kā Eiropas Komisija atbalstīja nodarbinātību, sociālās lietas,
prasmes un darbaspēka mobilitāti (2014.–2019. gads)

Priekšvārds

Kad es 2014. gadā sāku īstenot šīs pilnvaras Eiropas Komisijā, mums bija unikāla iespēja un pienākums sākt visu no jauna. Iekļaujošākas un taisnīgākas Savienības veidošana no paša sākuma bija Eiropas Komisijas prioritāte.

Priekšsēdētājs Junkers pieņēma darba kārtību attiecībā uz nodarbinātību, izaugsmi un taisnīgumu, izvirzot sociālo dimensiju tur, kur ir tās vieta – Eiropas centrā. Lai pāršķirtu krīzes lapu, Komisija rīkojās ātri un vairākās frontēs. Mēs koncentrējamies uz labākas uzņēmējdarbības vides radīšanu, veicinot inovācijas, ieguldījumus un strukturālās reformas. Mēs dalībvalstīm nodrošinājām lielākas manevrēšanas iespējas, lai varētu veikt vajadzīgos ieguldījumus. Mēs atradām veidus, kā palīdzēt gados jauniem un ilgstošiem bezdarbniekiem atgriezties darbā. Mēs uzlabojām prasmju veidošanas kvalitāti un atbilstību, lai palīdzētu cilvēkiem izmantot iespējas jaunajā darba pasaulē. Pārskatot noteikumus par norīkotajiem darba ņēmējiem, mēs spērām svarīgu soli, lai saglabātu taisnīgumu iekšējā tirgū. Mēs esam pasludinājuši “vienādu atalgojumu par vienādu darbu vienā un tajā pašā vietā” par vadošo principu mobiliem darba ņēmējiem un uzņēmumiem. Mēs pastiprinājām darba ņēmēju aizsardzību pret vēzi izraisošām ķīmiskām vielām. Šajā brošūrā sniegts pārskats par to, ko mēs darījām un ko mēs sasniedzām, atbilstīgi tam, kas bija noteikts manos uzdevumos.

Mūsu reformas un politiku ir veicinājusi vispārēja ekonomikas atveseļošanās. Visās dalībvalstīs atkal ir vērojama izaugsme. Kopš darbu ir uzsākusi šī Komisija, darba devēji ir radījuši vairāk nekā 12 miljonus darba vietu. Pašlaik ES ir nodarbināti vairāk nekā 240 miljoni vīriešu un sieviešu. Nekad agrāk tik daudz cilvēku nav bijuši nodarbināti. Bezdarba līmenis turpina kristies itin visur. Samazinās arī jauniešu bezdarbs. Visas šīs norises iepriecina. Mums jāturpina balstīties uz šā Junkera vadītās Komisijas sastāva gūtajiem rezultātiem, lai atbalstītu dinamisku un ilgtermiņa redzējumu par ilgtspējīgu, taisnīgu un sociālu Eiropu.

Marianne Thyssen

**Eiropas nodarbinātības, sociālo lietu, prasmju un darbaspēka
mobilitātes wkomisāre**

Saturs

1

MAINĪGĀ DARBA PASAULE

2

TAISNĪGA DARBSPĒKA MOBILITĀTE

3

IEGULDĪJUMS CILVĒKOS UN PRASMĒS

4

SOCIĀLAIS DIALOGS

5

ES FONDI

6

LABĀKI DATI LABĀKAI POLITIKAI

7

SPĒCĪGA SOCIĀLĀ DIMENSIJA ES
POLITIKAS VEIDOŠANĀ

8

SOCIĀLĀS PRIORITĀTES JUNKERA
PILNVARU LAIKĀ

1. NODAĻA,
**MAINĪGĀ
DARBA
PASAULE**

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

**KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)**

Eiropas sociālo tiesību pīlārs

Galvenais sasniegums, ar ko es īpaši lepojos, ir Eiropas sociālo tiesību pīlārs — mūsu sociālo noteikumu krājuma atjauninājums divdesmit pirmajam gadsimtam. Priekšsēdētājs Junkers par to paziņoja 2015. gada septembrī savā runā par stāvokli Savienībā. Visas ES dalībvalstis, Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija apstiprināja pīlāru pirmajā sociālo lietu samītā, kas 2017. gada novembrī notika Gēteborgā. Pīlārs ir pamats visām mūsu iniciatīvām nodarbinātības un sociālo lietu jomā tagad un turpmākajos gados. Tas sniedz priekšstatu par to, kā risināt jaunas sociālās problēmas, kas saistītas ar nodarbinātības nākotni, un radīt lielāku konvergenci Eiropā. Lai mēs varētu nodrošināt mūsdienīgu, iekļaujošu, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu sabiedrību, kurā dinamiska ekonomika un sociālais progress turpina iet roku rokā.

Eiropas sociālo tiesību pīlāra pamatā ir trīs prioritātes: vienlīdzīgas iespējas izglītībai un apmācībai un piekļuve darba tirgum, taisnīgi darba apstākļi un sociālās aizsardzības pieejamība. Divdesmit tajā ietvertās tiesības un principi ir diapazonā no tiesībām uz minimālo algu visās ES valstīs līdz tiesībām uz veselības aprūpi un no vienlīdzīgu iespēju un darba un privātās dzīves līdzsvara principa līdz tiesībām uz sociālo aizsardzību.

Eiropas sociālo tiesību pīlārs: kādi ir tā divdesmit principi un tiesības?

Vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība	1	2	3	4		
	Vispārīgā un profesionālā izglītība un mūžizglītība	Dzimumu līdztiesība	Vienādas iespējas	Aktīvs atbalsts nodarbinātībai		
	Taisnīgi darba apstākļi	5	6	7	8	
		Droši un pielāgojami darba apstākļi	Atalgojums	Informācija par nodarbinātības nosacījumiem un aizsardzība atlaišanas gadījumā	Sociālais dialogs un darbinieku dalība	
Sociālā aizsardzība un iekļaušana	9	10	11	12	13	14
	Darba un privātās dzīves līdzsvars	Veselīga, droša un labi pielāgota darba vide un datu aizsardzība	Bērnu aprūpe un atbalsts bērniem	Sociālā aizsardzība	Bezdarba pabalsti	Minimālie ienākumi
	15	16	17	18	19	20
	Ienākumi un pensijas vecumdienās	Veselības aprūpe	Invalīdu iekļaušana	Ilgtermiņa aprūpe	Mājokļi un palīdzība bezpajumtniekiem	Piekluve pamatpakalpojumiem

Vairāk informācijas vietnē: https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_lv

Antonio Tajani
President of the European Parliament

Jean-Claude Juncker
President of the European Commission

Jiří Piš
President of the Parliament of the Czech Republic

Social Summit for Fair Jobs and Growth

Fotoattēls: Priekšsēdētājs Junkers un ES līderi sociālā samita laikā

Pīlārs ir Eiropas reakcija uz sociālajām problēmām, ar kurām saskaramies, un sociāla reakcija uz Eiropas un globālajām problēmām, kas ienāk mūsu dzīvē. Pīlāra pasludināšana sniedza spēcīgu un vienojošu politisku vēstījumu mūsu iedzīvotājiem un pasaulei — Eiropā mums ir kopīgas sociālās pamatvērtības. Mēs esam gatavi aizstāvēt mūsu kopīgo redzējumu par godīgu sabiedrību šobrīd un nākotnē.

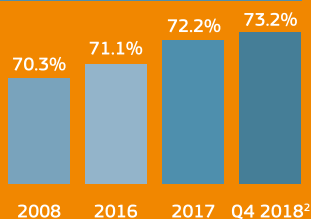
Pīlārs kalpo kā kompass nepieciešamo reformu pavēršanai pareizajā virzienā. Šī pieeja atspoguļo Eiropas Savienības līgumā nostiprināto subsidiaritātes principu. Daži no nepieciešamajiem pasākumiem ir veikti ES līmenī, bet par citu īstenošanu būs jālemt valstu, reģionālo un vietējo valdību līmenī — tomēr vienmēr ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību.

Lai sasniegtu taustāmus rezultātus un būtisku ietekmi uz Eiropas iedzīvotāju ikdienas dzīvi, pīlārs prasa turpmāku rīcību visos līmeņos. Eiropas Komisija savu daļu ir izdarījusi un nodevusi tālāk.

NODARBINĀTĪBA (20–65)

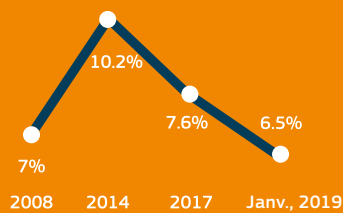
240
miljoni cilvēku
ir nodarbināti¹

¹ 2018. gada 4. ceturksnī, pamatojoties uz valsts pārskatiem (visi vecumi)

² Darbspēka apsekojums

BEZDARBS (15–74)

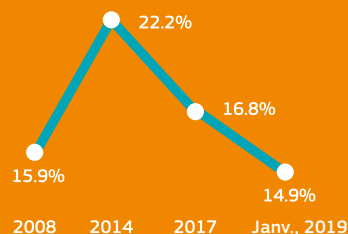

Eiropas pusgads

Eiropas pusgads ir mūsu ikgadējais ekonomikas un sociālās politikas koordinācijas cikls. Kopš šīs Komisijas darbības sākuma Eiropas pusgadā ir iekļauti un nostiprināti arī sociālie apsvērumi. Kopš 2018. gada tas ir bijis galvenais instruments, lai īstenotu Eiropas sociālo tiesību pīlāru un uzraudzītu reformas dalībvalstīs. Pīlāra īstenošanu atbalsta jauns sociālo rezultātu pārskats, kurā aplūkotas tendences un rezultāti ES valstīs. Tas uzrauga jomas, uz kurām attiecas pīlārs, piemēram, mūžizglītību un cilvēku digitālo prasmju līmeni, nevienlīdzību, jauniešu bezdarba līmeni, mājsaimniecību rīcībā esošos ienākumus vai sociālo pārskaitījumu ietekmi uz nabadzības samazināšanu. Tas ir pamats mūsu valstij – konkrēti ieteikumi, kuros katras dalībvalsts līmenī izklāstīts tās problēmu raksturs un apjoms.

Rezultātu pārskatā mēs redzam, ka lielākajā daļā dalībvalstu sociālā situācija uzlabojas. Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju skaits ir nokritis zemāk par pirmskrīzes līmeni. Tomēr joprojām pastāv liela nevienlīdzība ienākumu ziņā un strādājošo nabadzība, un daudzās valstīs bērnu nabadzības risks

JAUNIEŠU BEZDARBS (15–24)

joprojām ir nepieņemami augsts. Ir runa ne tikai par izdevumiem. Būtu jākoncentrējas uz rezultātu sasniegšanu, proti, uz valstu sociālās aizsardzības sistēmu iekļautību un efektivitāti.

Eiropas pusgads kopā ar sociālo rezultātu pārskatu ir piemērots instruments, lai uzraudzītu progresu galvenajās jomās, uz kurām pīlārs attiecas. Tajā ir atzīta dalībvalstu problēmu daudzveidība un nepieciešamība noteikt prioritātes, ņemot vērā dažādus sākumpunktus un pieejamos līdzekļus. Pusgads ir arī laba iespēja, kā izvērtēt ilgtermiņa reformas un laika gaitā īstētos centienus. Tā pamatā ir padziļināts dialogs un konsekventa ziņošana visa gada garumā, kas ir pārredzams un atvērts process visiem tā dalībniekiem. Visbeidzot, to izmanto arī, lai atbalstītu dalībvalstu salīdzinošo vērtēšanu.

Labāks darba un privātās dzīves līdzsvars

Ar jauniem ES noteikumiem par darba un privātās dzīves līdzsvaru mēs palīdzēsim strādājošiem vecākiem un aprūpētājiem apvienot ģimenes dzīvi un profesionālo karjeru, pamatojoties uz vienlīdzīgām iespējām vīriešiem un sievietēm. Sieviešu līdzdalības palielināšana darba tirgū ir ne tikai taisnīguma jautājums, tā ir trīskārša uzvara. Tā nāk par labu strādājošiem vecākiem un aprūpētājiem, tā nāk par labu uzņēmumiem, kā arī dalībvalstīm, kuras zaudē naudu dzimumu nodarbinātības atšķirību dēļ.

SPĒKĀ ESOŠIE ES TIESĪBU AKTI JAUNĀS DIREKTĪVAS IETEKME

Paternitātes atvaļinājums

ES līmenī nav minimālo standartu paternitātes atvaļinājumam.

Strādājošie tēvi laikposmā ap bērna dzimšanas brīdi varēs doties ne mazāk kā 10 darba dienu ilgā paternitātes atvaļinājumā.

Paternitātes atvaļinājums tiks kompensēts vismaz slimības pabalsta līmenī.

Vecāku atvaļinājums

Vismaz 4 mēneši katram vecākam, no kuriem 1 mēnesis nav nododams otram vecākam.

Vismaz 4 mēneši katram vecākam, no kuriem 2 mēneši nav nododami otram vecākam. Vecāki var pieprasīt atvaļinājumu elastīgā veidā (visu uzreiz, nepilnu vai pa daļām).

Nav minimālo normu attiecībā uz pabalstu/samaksu.

2 vecāku atvaļinājuma mēnešus, kas nav nododami otram vecākam, kompensēs dalībvalstu noteiktā apmērā.

Aprūpētāja atvaļinājums

Nav minimālo standartu attiecībā uz aprūpētājiem ES līmenī (izņemot force majeure, kas ļauj doties atvaļinājumā uz neilgu laiku neizbēgamu un neparedzētu ģimenes apstākļu dēļ).

Visiem strādājošajiem būs tiesības uz 5 darba dienas ilgu aprūpētāja atvaļinājumu gadā.

Elastīgs darba režīms

Tiesības pieprasīt saīsinātu un elastīgu darba laiku pēc atgriešanās no bērna kopšanas atvaļinājuma. Tiesības visiem darba ņēmējiem pieprasīt nepilnu darba laiku.

Visiem strādājošiem vecākiem, kam ir bērni vismaz līdz 8 gadu vecumam, un visiem aprūpētājiem būs tiesības pieprasīt šādu elastīgu darba kārtību:

1. saīsinātu darba laiku;
2. elastīgu darba laiku;
3. elastīgu pieeju darba vietai.

RAYA RÆVA,

KOMUNIKĀCIJAS SPECIĀLISTE, BULGĀRIJA

“Bulgārijā, tāpat kā citās ES valstīs, ir profesijas, kurās pārsvarā strādā vīrieši un kurās sievietēm strādāt ir grūti. Eiropa lēnām samazina atšķirības starp vīriešu un sieviešu nodarbinātības līmeni. Eiropas Savienība to var izdarīt, palīdzot mainīt nodarbinātības politiku, lai cīnītos pret sieviešu nabadzību un sociālo atstumtību.”

Noskatieties video

MATEUSZ HANSLIK,

OĶIRURGS ORTOPĒDS, TĒVS VECĀKU
ATVAĻINĀJUMĀ, POLIJA

“Pateicoties bērna kopšanas atvaļinājumam, es varēju septiņus mēnešus pavadīt mājās kopā ar bērniem. Bērna kopšanas atvaļinājuma vienmērīga sadale starp abiem vecākiem var palīdzēt panākt līdzsvaru starp darba un privāto dzīvi. Un jaunās māmiņas, tāpat kā mana sieva, var atgriezties darbā ātrāk, lai varētu turpināt savu karjeru.”

Noskatieties video

Labāka darba ņēmēju informēšana un aizsardzība

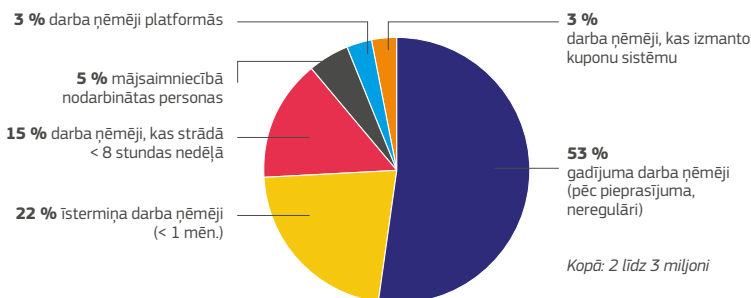
Ar jauniem ES noteikumiem par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem mēs esam uzlabojuši aizsardzību visnedrošākajā situācijā esošajiem darba ņēmējiem jaunajā darba pasaulē. Mūsdienās arvien vairāk cilvēku ir netipiskās darba attiecībās un strādā uz elastīgu darba līgumu pamata. Attiecībā uz šiem līgumiem mēs nodrošināsim līdzsvaru starp darba devēju un darba ņēmēju tiesībām un pienākumiem. Jo lielāka elastība ir vajadzīga darba ņēmējiem, jo vairāk darba devējiem ir jāsaprot, ka viņi nodrošina paredzamību un aizsardzību.

JAUNĀS DIREKTĪVAS IETEKME

- ✓ No paša sākuma skaidra informācija par būtiskiem nodarbinātības nosacījumiem
- ✓ Pārbaudes laiks ne ilgāks par 6 mēnešiem
- ✓ Tiesības strādāt citu darba devēju labā
- ✓ Tiesības uz darba paredzamību
- ✓ Tiesības uz kompensāciju, ja darba devējs pēc noteikta termiņa atceļ darba norīkojumu
- ✓ Ļaunprātīgas prakses novēršana attiecībā uz darba pēc pieprasījuma vai līdzīgu līgumu izmantošanu
- ✓ Iespēja pieprasīt stabilāku nodarbinātības veidu
- ✓ Tiesības uz obligātu bezmaksas apmācību

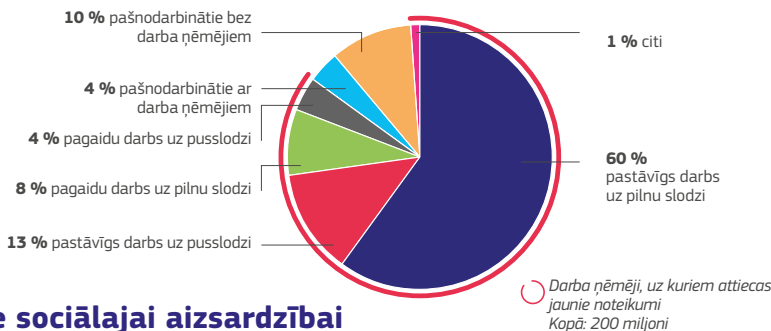
JAUNAIZSARGĀTO DARBA ŅĒMĒJU KATEGORIJAS

Avots: Ietekmes novērtējuma ietvaros veikts pētījums

NODARBINĀTĪBAS VEIDI, UZ KURIEM ATTIECAS JAUNIE NOTEIKUMI

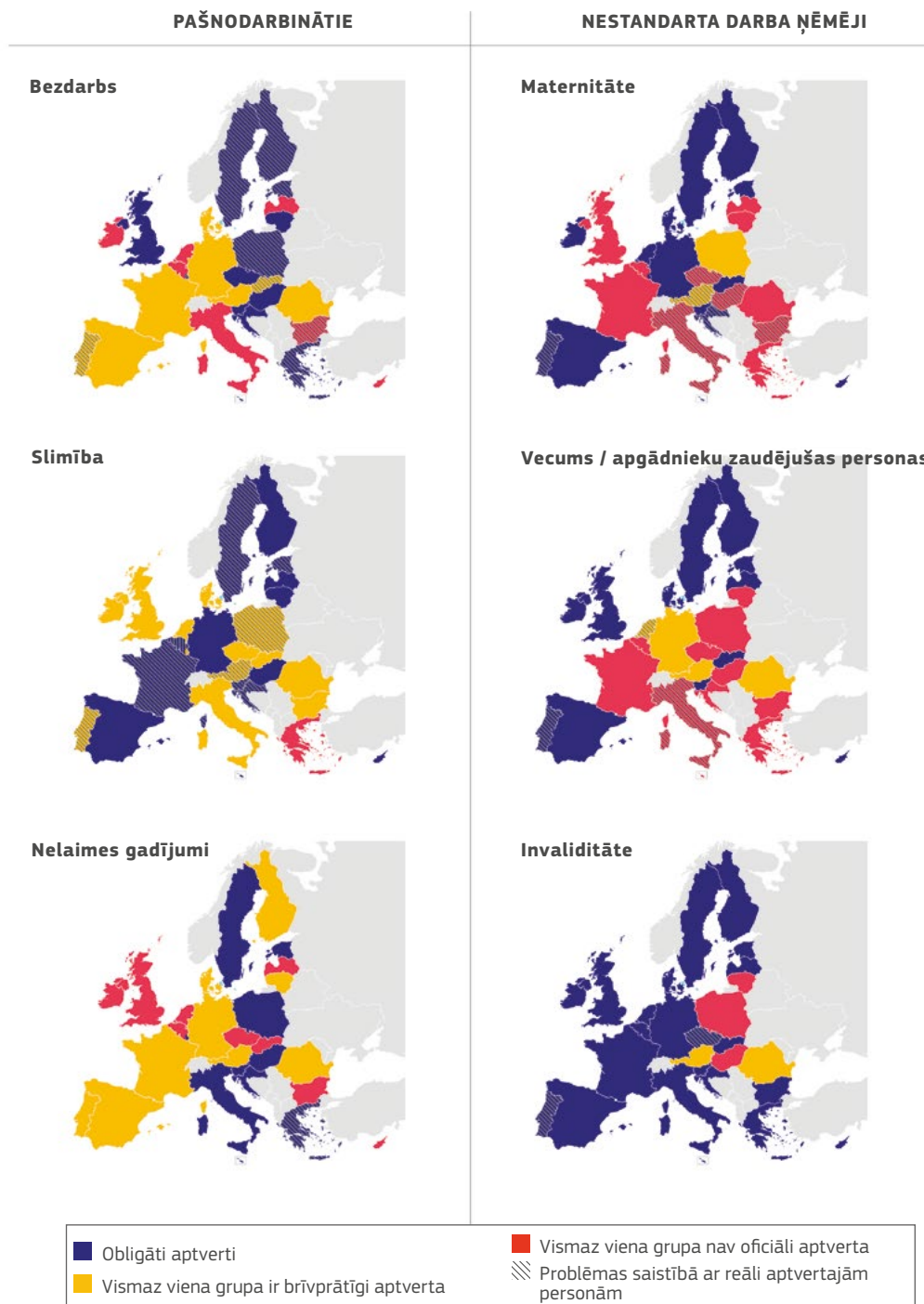
Avots: Eurostat

Labāka piekļuve sociālajai aizsardzībai

Panākot vienošanos par mūsu priekšlikumu attiecībā uz darba ņēmēju un pašnodarbināto piekļuvi sociālajai aizsardzībai mēs pielāgojam savas 20. gadsimta sociālās nodrošināšanas sistēmas jauniem 21. gadsimta nodarbinātības veidiem. Jau šobrīd gandrīz 40 % cilvēku vai nu nestrādā saskaņā ar pilnas slodzes beztermiņa darba līgumu, vai ir pašnodarbinātie. Būtu jāaptver pēc iespējas vairāk cilvēku, tostarp pašnodarbinātie, un viņiem būtu jābūt iespējai baudīt tiesības apmaiņā pret iemaksām. Mēs ceram, ka tas pozitīvi ietekmēs nestabilitātes samazināšanu un nabadzības riska pazemināšanu.

Sociālā aizsardzība pret risku nestandarta darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem Eiropā (2018. gads)

Novērst šķēršļus, kas kavē piekļuvi priekšrocībām

Nepilnības var būt arī tad, ja aptvertas ir gan pašnodarbinātas personas, gan darba ņēmēji, kas strādā uz nestandarta līgumu pamata. Tas nozīmē, ka, lai gan uz viņiem attiecas noteikti sociālā nodrošinājuma pabalsti, vajadzības gadījumā viņi tiem nevar (pienācīgi) piekļūt.

Fransuāza gaida savu pirmo mazuli. Fransuāza vienmēr ir strādājusi uz īstermiņa līgumu pamata, kuri sekojuši cits citam. Diemžēl viņai nav tiesību saņemt maternitātes pabalstus, jo pēdējos divos gados viņas pagaidu līgumi nav devuši viņai iespēju pietiekami ilgi veikt iemaksas maternitātes pabalstu shēmā. Tagad grūtniecības pēdējās nedēļās un pirmajās nedēļās pēc bērna piedzimšanas viņai ir grūti savilkt galus.

Tieši tāpēc Komisijas iniciatīvas mērķis ir paplašināt grūtniecības un dzemdību pabalstu segumu, attiecinot tos uz visiem nodarbinātajiem, lai Fransuāza varētu uzkrāt pabalstus arī tad, ja viņa strādā uz nestabilu īstermiņa līgumu pamata.

Nodrošināt tiesību pāresamību

Sociālās nodrošināšanas shēmu sniegtās aizsardzības efektivitāti un atbilstību var samazināt arī tas, ka tiesības uz sociālo nodrošinājumu nav pāresamas. Ne vienmēr iemaksas un tiesības uz pabalstiem iespējams saņemt, jo tās mainās atkarībā no nestandarta darba veida vai no pašnodarbinātības veida.

Maikls piecus gadus strādāja uz pilnas slodzes beztermiņa līguma pamata un veica iemaksas bezdarba apdrošināšanas shēmā. Pirms gada viņš nolēma kļūt par pašnodarbināto un atvērt pats savu uzņēmumu. Pēc ekonomikas lejupslīdes viņa uzņēmums bankrotēja. Maikls nevar pieprasīt bezdarbnieka pabalstu, neraugoties uz to, ka piecus gadus viņš veicis iemaksas sistēmā.

Tieši tāpēc Komisijas iniciatīvas mērķis ir nodrošināt tiesību uzkrāšanu un saglabāšanu visā personas karjeras laikā, lai Maiklam būtu tiesības saņemt arī bezdarbnieka pabalstu.

Palielināt pārredzamību

Visbeidzot – tiesības ne vienmēr ir pietiekami pārredzamas.

Nicolā 2008. gadā kļuva par pašnodarbināto un brīvprātīgi iesaistījās likumā paredzētajā pensiju sistēmā. Sistēma ļauj viņam izvēlēties iemaksu līmeni, bet, tā kā viņš tajā laikā nevarēja viegli iegūt informāciju par savām tiesībām saņemt uzkrāto pensiju, viņš nolēma maksāt minimālās iemaksas. Viņš nezina, ka ar to var nepietikt, lai, aizejot pensijā, saņemtu lielāku pensiju.

Tieši tāpēc Komisijas iniciatīvas mērķis ir nodrošināt, lai tiesības uz sociālo nodrošinājumu būtu pārredzamas un skaidri saprotamas tā, lai, pieņemot lēmumu, Nicolā varētu būt pilnībā informēts par pensijas apmēru, kādu viņš saņems, dodoties pensijā.

Eiropas Pieejamības akts

Ar Eiropas Pieejamības aktu mēs padarīsim galvenos produktus un pakalpojumus pieejamus cilvēkiem ar invaliditāti. Tas uzlabos vairāk nekā 80 miljonu cilvēku ar invaliditāti dzīvi. Drīzumā viņu rīcībā būs pieejamāki produkti un pakalpojumi, piemēram, tālruni, datori, e-grāmatas un e-komercija. Tas padarīs Eiropu par pasaulē lielāko pieejamo produktu un pakalpojumu tirgu. Uzņēmumi varēs pārdot un eksportēt savus produktus un pakalpojumus bez nepieciešamības tos pielāgot atšķirīgiem valstu noteikumiem.

SAMUEL KOCH,

AKTIERIS, VĀCIJA

“Es zinu, kā ir būt invalīdam un dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi. Man ir paralizētas abas rokas un kājas, un es esmu teātra, TV un kino aktieris. Es izmantoju ratiņkrēslu, jo man ir ierobežotas kustību spējas no kakla līdz ķermeņa lejas daļai. Tāpēc man ir ļoti svarīga iespēja brīvi pārvietoties, strādāt un piedalīties pilnētās dzīvē, nevis būt atstumtam vai diskriminētam.”

Noskatieties video

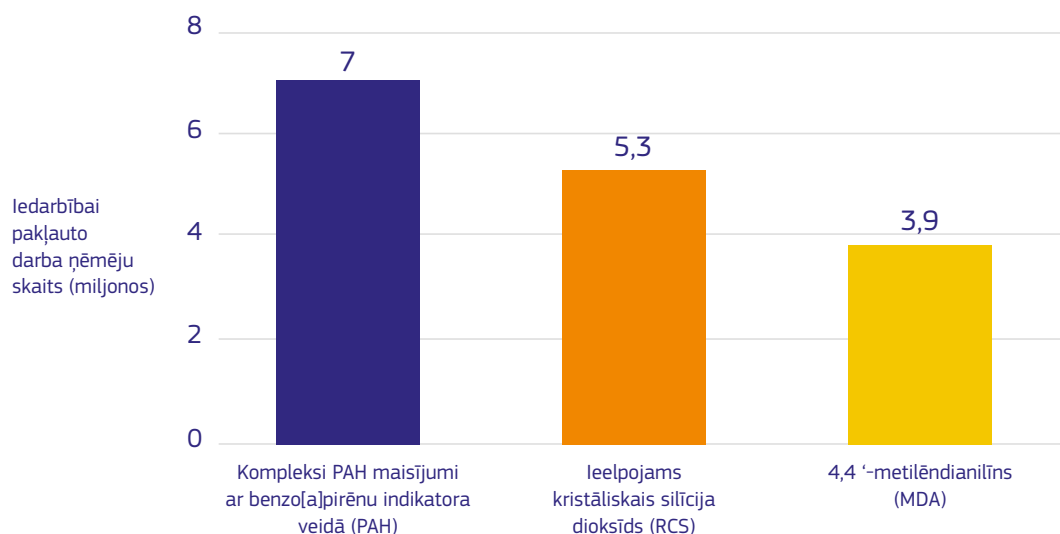
Darba drošība un veselības aizsardzība

Pēdējo 25 gadu laikā ES ir bijusi līdere darba ņēmēju aizsardzībā pret veselības un drošības riskiem. Lai šo tendenci saglabātu, mēs esam veikuši pasākumus, lai modernizētu mūsu tiesību aktus un politiku drošības un veselības aizsardzības jomā, tostarp izmantojot izpratnes veidošanas kampaņas, ko rīko Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra. Tas ir palīdzējis vairāk koncentrēties uz rezultātiem un mazāk uz dokumentiem, kā arī atvieglot atbilstības nodrošināšanu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Šo pilnvaru darbības laikā mēs esam uzlabojuši arī darba ņēmēju aizsardzību pret vēzi izraisošām ķīmiskām vielām. Vēzis ir iemesls 53 % no ar darbu saistītajiem nāves gadījumiem ES, kas to padara par lielāko kluso slepkavu darba vietā. Šī Komisija ir noteikusi skaidras iedarbības robežvērtības 26 vēzi izraisošām ķīmiskām vielām darba vietā. Nākamajos 50 gados tas uzlabos 40 miljonu darba ņēmēju aizsardzību un palīdzēs glābt vairāk nekā 100 000 darba ņēmēju dzīvību.

Trīs galvenās ķīmiskās vielas, ko ierobežo šī Komisija, attiecībā pret to iedarbībai pakļauto darba ņēmēju skaitu

Trīs galvenās ķīmiskās vielas, kuru iedarbībai ir pakļauts lielākais nodarbināto skaits, ir policiklisko aromātisko ogļūdeņražu (PAH) maisījumi, kas rodas darba vietās, kurās notiek dedzināšanas procesi augstā temperatūrā, piemēram, ogļrūpniecībā, vai kurās ir izplūdes gāzu emisiju iedarbība; RCS būvniecības nozarē; un MDA plastmasas un citās ražošanas nozarēs.

RACHEL PELLÉ,

RĪKOTĀJDIREKTORE KRĀSOŠANAS UZŅĒMUMĀ, FRANCIJA

“Ar darbu saistīti savainojumi mazajiem uzņēmumiem var izmaksāt dārgi. Mēs saviem darbiniekiem sniedzam atbilstīgu apmācību, lai nepieļautu pakļaušanu svina vai azbesta iedarbībai, lai nodrošinātu mūsu veselību un drošību darbā un lai pārliecinātos, ka mūsu darbinieki pilnībā izprot un piemēro aizsargpasākumus.”

Noskatieties video

2. NODAĻA

**TAISNĪGA
DARBASPĒKA
MOBILITĀTE**

Fotoattēls:

Komisāre
Teisena kopā ar
likumdevējiem
pēc vienošanās
panākšanas
attiecībā uz darba
ņēmēju norīkošanu

Tiesības brīvi pārvietoties Eiropas Savienībā ir viena no Eiropas iedzīvotāju visvairāk lolotajām tiesībām. Pašlaik 17 miljoni Eiropas iedzīvotāju, kas ir 3,3 % no visiem ES iedzīvotājiem, dzīvo vai strādā dalībvalstī, kura nav viņu valstspiederības valsts. Tas ir gandrīz divreiz vairāk nekā pirms 10 gadiem.

Darba ņēmēju brīva pārvietošanās ir iekļauta Romas līgumā kā viena no pamatbrīvībām kopējā tirgū. Kopš 2014. gada Eiropas Komisija ir veikusi svarīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka šīs tiesības ir pieejamas ikvienam, rada ieguvumu sabiedrībai kopumā un neizraisa pārkāpumus vai nemazina sociālo aizsardzību. Citiem vārdiem sakot, mēs esam rīkojušies, lai nodrošinātu taisnīgu darbaspēka mobilitāti.

Direktīvas par darba ņēmēju norīkošanu darbā pārskatīšana

Pagrieziena punkts attiecībā uz taisnīgu darbaspēka mobilitāti ir Direktīvas par darba ņēmēju norīkošanu darbā pārskatīšana. Sociālo kohēziju un atbalstu iekšējam tirgum nevar atbalstīt, ja norīkotajiem darba ņēmējiem var izmaksāt līdz pat 40 % mazāk nekā valstu darba ņēmējiem. Tāda pati samaksa par to pašu darbu tajā pašā vietā tagad kļūs par realitāti visā Eiropā. Tas nozīmē, ka norīkotajiem darba ņēmējiem būs tiesības uz tādiem pašiem atalgojuma paketes elementiem kā vietējiem darba ņēmējiem. Tas ietver ne tikai algu, bet arī piemaksas, prēmijas un visu pārējo – visi elementi, kas ir obligāti vietējiem darba ņēmējiem, būs jānodrošina arī norīkotajiem darba ņēmējiem. Visbeidzot, uzņēmumiem būs labāki konkurences apstākļi.

Eiropas noteikumi par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu

Mēs esam ierosinājuši pārskatīt Eiropas noteikumus par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanu. Mūsu priekšlikuma pamatā ir taisnīguma princips. Šie noteikumi, kas pirmo reizi tika ieviesti pirms 60 gadiem, garantē, ka, pārceļoties uz citu dalībvalsti, pilsoņi nezaudē sociālo nodrošinājumu. Ar mūsu priekšlikumu tiek aktualizēti pašreizējie noteikumi, lai nodrošinātu, ka tie ir taisnīgi, vienkāršāk piemērojami un skaidri izpildāmi. Tas arī atvieglo cilvēku brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā. Tajā pašā laikā mēs atvieglojam cīņu pret krāpšanu.

Brexit

Daudzi ES un Apvienotās Karalistes pilsoņi ir veikuši savas izvēles dzīvē, pamatojoties uz tiesībām, kas saistītas ar brīvu pārvietošanos saskaņā ar ES tiesību aktiem. Visu Brexit sarunu laikā mūsu galvenā prioritāte ir bijusi aizsargāt šīs pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izvēles dzīvē.

Jauna Eiropas Darba iestāde

Viena lieta ir vienoties par jaunām tiesību normām. Cita lieta ir tās izprast un īstenot. Mūsu panāktā vienošanās izveidot Eiropas Darba iestādi ir kā ķirsis uz kūkas, veidojot taisnīgu Eiropas darba tirgu. Tas būs Eiropas operatīvais spēks, kas sniegs atbalstu valstu iestādēm, lai tās pareizi piemērotu normas par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos, norīkošanu darbā un sociālā nodrošinājuma koordinēšanu.

Eiropas Darba iestāde nodrošinās, lai spēkā esošās normas tiktu īstenotas taisnīgi, vienkārši un efektīvi, veicinot sadarbību un informācijas apmaiņu starp valstu darba iestādēm, palīdzot organizēt un atbalstīt kopīgas pārbaudes, kā arī esot par starpnieku domstarpību gadījumā. Visu dalībvalstu sadarbības koordinātoru apvienošana vienuviet ar laiku veicinās normu īstenošanas vienotu kultūru.

Iestādei būs arī svarīga loma, uzņēmumiem un iedzīvotājiem atvieglojot un vienkāršojot piekļuvi informācijai par pārcelšanos. Mobilie Eiropas iedzīvotāji, risinot pārrobežu administratīvos jautājumus, izjūt nepietiekamas sadarbības sekas. Viņi ir nobažījušies par sociālās krāpšanas risku un baidās par to, ka Eiropas Savienība viņus nepietiekami aizsargā. Viņi ir pelnījuši skaidri identificējamu, pārredzamu un efektīvu struktūru šo trūkumu novēršanai.

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

**KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)**

Fotoattēls: Komisāre Teisena apmeklē metro paplašināšanas būvlaukumu Kopenhāgenā

3. NODAĻA

IEGULDĪJUMS CILVĒKOS UN PRASMĒS

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

**KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)**

Fotoattēls: Komisāre Teisena atklāj Eiropas Profesionālo prasmju nedēļu Ter Groene Poorte skolā Beļģijā

Mūsdienu ekonomikā cilvēki ir mūsu vissvarīgākā vērtība. Kā galveno prioritāti Komisija ir noteikusi ieguldījumu veikšanu cilvēkos un viņu prasmēs. Mūsu centieni atmaksājas. Šobrīd nodarbināti ir vairāk cilvēku nekā jebkad agrāk – 240 miljoni. Pateicoties mūsu plašajam Eiropas pasākumu klāstam, darbu ir atraduši arī miljoniem jauniešu.

Jauniešu bezdarba problēmas risināšana

Kad es 2014. gadā stājos amatā, jauniešu bezdarbs Eiropā bija sasniedzis nepieņemami augstu līmeni. No pašas pirmās dienas mēs esam palīdzējuši valstīm veicināt jauniešu nodarbinātību. Garantija jauniešiem ir mūsu galvenā iniciatīva, lai nodrošinātu jauniešiem darbavietas un apmācību iespējas. Katru gadu vairāk nekā 3,5 miljoni jauniešu, kas reģistrēti programmā Garantija jauniešiem, saņem darba, tālākizglītības, stažēšanās vai mācekļa darba piedāvājumu. Turklāt Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvai tiek piešķirta galvenā mūsu ES finansējuma daļa, sniedzot tiešu palīdzību jauniešiem, lai viņi varētu atrast darbu vai atsākt mācības.

“Pēc vidusskolas beigšanas es nevarēju atrast darbu. ES programma “Garantija jauniešiem” man palīdzēja atrast friziera mācekles vietu. Kopš tā laika es esmu strādājusi jau trīs dažādos salonos un kopā ar draugu gatavojos uzsākt pati savu uzņēmējdarbību. Es esmu ļoti pateicīga par prasmēm, ko šī programma man deva.”

ARISTEA ZACHARI,

20 GADI, FRIZIERE, PROGRAMMAS “GARANTIJA JAUNIEŠIEM” ATBALSTA SAŅĒMĒJA, GRIEĶIJA

Noskatieties video

Ar Eiropas Solidaritātes korpusu mēs arī atbalstām jauniešus, kas vēlas strādāt brīvprātīgo darbu, stažēties vai strādāt jēgpilnos projektos visā Eiropā. Ņemot vērā savu spēcīgo Eiropas solidaritātes dimensiju, korpusi ir lieliska iespēja jauniešiem attīstīt starppersonu prasmes un iegūt jaunas zināšanas, kas viņiem un sabiedrībai kopumā sniedz pievienoto vērtību.

Arī kvalitatīva mācekļa prakse palīdz jauniešiem apgūt prasmes un pamatprasmes, kas vajadzīgas, lai gūtu panākumus darba tirgū. Eiropas Komisijas vadībā tieši to dara Eiropas Mācekļu alianse (Eafa). Kopš tās darbības uzsākšanas 2013. gadā aliansei ir pievienojušies gandrīz 300 uzņēmumi, un tie ir apņēmušies nodrošināt gandrīz miljonu mācekļa vietu piedāvājumu.

Mēs esam arī paplašinājuši apmaiņas iespējas jauniešiem profesionālajā izglītībā un apmācībā saskaņā ar programmu Erasmus+ (2014.–2020. gads). Pašreizējās programmas ietvaros jau tiek atbalstīti aptuveni 650 000 profesionālās izglītības ieguvēju, dodot viņiem iespēju mācīties vai stažēties citā ES valstī. Taču šī apmaiņa vidēji ilgst tikai dažas nedēļas, bet mēs zinām, ka ieguvumi ievērojami palielinās, ja izglītojamie ārzemēs pavada ilgāku laiku. ErasmusPro atbalstīs 50 000 ilgtermiņa mobilitātes iespēju profesionālās izglītības ieguvējiem. Šīs papildu iespējas uzlabot sociālās, darba un valodu prasmes galā palielinās profesionālās izglītības ieguvēju iespējas darba tirgū. Mums ir jānodrošina tāda pati attieksme pret profesionālās izglītības ieguvējiem un izglītojamajiem un jādod viņiem tādas pašas mobilās iespējas kā augstskolu studentiem.

Fotoattēls: Komisāre Teisena svin programmas Erasmus+ 30 gadus

Palīdzība ilgstošiem bezdarbniekiem atgriezties darbā

Eiropas Komisija sniedza arī ieteikumus Eiropas valstīm, lai palīdzētu ilgstošiem bezdarbniekiem atgriezties darbā. Jo ilgāk cilvēki ir bez darba, jo grūtāk atrast darbu. Viņu prasmes zaudē aktualitāti, viņi zaudē motivāciju un var sākt justies atstumti no sabiedrības vai pat iekrist nabadzībā. Daudzās valstīs dienesti tagad arvien vairāk sadarbojas, lai ilgstošajiem bezdarbniekiem sniegtu individualizētu atbalstu. Šī pieeja dod rezultātus: pēdējos trīs gados ilgstošs bezdarbs ir samazinājies par trešdaļu.

Desmit pasākumi, lai palīdzētu cilvēkiem Eiropā iegūt labākas prasmes

Izmantojot mūsu “Prasmju programmu Eiropai”, mēs veicām ieguldījumus cilvēkos, lai viņi ar pārliecību varētu stāties pretī nākotnei. Ir nepieņemami, ka 61 miljonam Eiropas iedzīvotāju trūkst atbilstošu lasīšanas un rakstīšanas prasmju, un pat vēl vairāk cilvēkiem ir sliktas rēķināšanas un digitālās prasmes. Tas rada bezdarba, nabadzības un sociālās atstumtības risku. No otras puses, liels skaits eiropiešu, īpaši augsti kvalificēti jaunieši, strādā darbos, kas neatbilst viņu talantiem un vēlmēm. Tajā pašā laikā 40 % Eiropas darba devēju ziņo, ka nevar atrast cilvēkus ar atbilstīgām prasmēm, lai varētu piedzīvot izaugsmi un

ieviest jauninājumus. Visbeidzot, pārāk maz cilvēkiem ir uzņēmēja domāšana un prasmes, lai sāktu savu uzņēmējdarbību.

Prasmju programmā mēs izklāstījām 10 pasākumus, ar kuriem Eiropas Komisija ir nākusi klajā, lai palīdzētu cilvēkiem iegūt atbilstīgās prasmes un lai turpinātu atbalstīt pārmaiņas sabiedrībā un darba tirgū. Mēs padarām prasmes redzamākas un saprotamākas, atvieglojot darba ņēmējiem un izglītojamajiem pārvietošanos Eiropas Savienībā. Mēs esam atbalstījuši Eiropas valstis, lai paplašinātu to sniegto palīdzību tiem pieaugušajiem, kas cenšas iegūt pamatprasmes. Mēs esam uzsākuši iniciatīvas, lai cilvēkus sagatavotu digitālajai revolūcijai un darbam nākotnē un palīdzētu migrantiem un patvēruma meklētājiem parādīt savas prasmes un talantus. Mēs radījām Eiropas Profesionālo prasmju nedēļu, lai palīdzētu miljoniem jauniešu un pieaugušo apzināties, ka profesionālā izglītība un apmācība var būt pirmā un līdzvērtīga izvēle... un vēl daudz vairāk!

Prasmju programma Eiropai

Prasmju veidošanas kvalitātes un atbilstības uzlabošana

1

Prasmju pilnveides ceļi – jaunas iespējas mazkvalificētiem pieaugušajiem

2

Pamatprasmju pārskatīšana, attīstot mūžizglītību

3

Profesionālā izglītība un apmācība kā pirmā izvēle

4

Digitālās prasmes un darbvietu koalīcija

Prasmju un kvalifikāciju izvirzīšana priekšplānā un to salīdzināšanas iespējas radīšana

5

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras pārskatīšana

6

ES prasmju apraksta rīks trešo valstu valstspiederīgajiem

Prasmju apzināšanas, dokumentācijas un apzinātu karjeras izvēļu izdarīšanas veicināšana

7

Europass ietvarstruktūras pārskatīšana

8

Intelektuālā darbaspēka emigrācijas izpēte

9

Plāns nozaru sadarbībai prasmju jomā

10

Absolventu gaitu apzināšana

© Shutterstock

2015. gada nogalē Patriks tikās ar vairākiem jauniešiem no Sīrijas un citām valstīm, kuri Luksemburgā ieradās kā bēgļi. Tā kā vairāki no viņiem tāpat kā viņš bija inženieri, viņš atzina viņu prasmes un cerēja, ka Luksemburgā viņus varētu integrēt sabiedrībā, bet pamanīja, ka tiem trūkst piekļuves digitālajiem rīkiem. Kopā ar draugu sociologu Patriks 2016. gada sākumā nodibināja bezpeļņas organizāciju Digital Inclusion. Kopā ar bēgļiem un citiem brīvprātīgajiem viņi sāka atjaunot lietotus datorus, kurus pēc tam varēja izmantot bēgļi. Viņu sapnis ir palīdzēt visiem Luksemburgas iedzīvotājiem piekļūt digitālajiem rīkiem, kas mūsdienās ir kļuvuši par tik svarīgu sabiedrības daļu. Ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu viņi māca digitālās prasmes septiņās valodās.

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)

4. NODAĻA
**SOCIĀLAIS
DIALOGS**

Fotoattēls: Viceprezidents Dombrovskis un komisāre Teisenā tiekas ar ES sociālajiem partneriem

Junkera vadītā Komisija 2015. gada martā uzsāka jaunu sociālo dialogu "Jauns sākums sociālajam dialogam". Šajā sakarā sociālie partneri un Komisija vienojās par dažādu pasākumu nepieciešamību.

Mēs veicinājam sociālo partneru iesaistīšanos Eiropas pusgadā. Sociālo partneru iesaistīšanās visa pusgada garumā tagad ir labi iedibināta tradīcija ES līmenī. Eiropas sociālie partneri ir sasnieguši svarīgus rezultātus tādās jomās kā darba apstākļi, veselība un drošība, prasmju attīstība un digitalizācija. Valstu līmenī joprojām ir vieta uzlabojumiem. Komisija vajadzības gadījumā palīdz, sniedzot konkrētai valstij adresētus ieteikumus un finansiālu atbalstu spēju veidošanai.

Mēs vairāk iesaistījām sociālos partnerus politikas veidošanā, dažādos veidos ar viņiem apspriežoties par galvenajām iniciatīvām. Ar nenovērtējamām zināšanām viņi palīdzēja uzlabot Komisijas

priekšlikumu kvalitāti, jo īpaši attiecībā uz līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi, pārredzamību un paredzamību darba apstākļiem un sociālās aizsardzības pieejamību. Sociālajiem partneriem svarīga loma bija arī Eiropas sociālo tiesību pīlāra veidošanā. Viens no tā 20 principiem ir veltīts sociālā dialoga uzturēšanai.

Augstākā līmeņa trīspusējās sociālo lietu samita sanāsmēs divreiz gadā Komisija un Padome ar sociālajiem partneriem pārrunā svarīgus jautājumus, tostarp bēgļu integrāciju darba tirgū un nodarbinātības nākotni.

Komisija atbalsta sociālos partnerus, izmantojot Eiropas Sociālo fondu un tai atvēlētās sociālā budžeta pozīcijas, līdzfinansējot apmācību pasākumus un kopīgus projektus.

ES sociālo partneru kopīgais paziņojums, atzīmējot Romas līguma 60. gadadienu (2017. gada 24. marts)

“ES, valstu, nozaru un uzņēmumu līmenī labi funkcionējošs sociālais dialogs ir svarīgs, lai izstrādātu efektīvu politiku, kas uzlabos labklājību Eiropā un nodrošinās sociālo taisnīgumu. (..)

Eiropai ir vajadzīgas pārredzamas, demokrātiski atbildīgas un labi darbojošās iestādes. Eiropas sociālie partneri paļaujas uz to, ka Eiropas Komisija, Padome un Eiropas Parlaments būs vienoti un sadarbosies, lai uzlabotu Eiropas Savienības spēju apmierināt uzņēmumu un darba ņēmēju vajadzības un cerības. Mēs esam gatavi atbalstīt jūs šajos centienos.”

Fotoattēls: Komisāre Teisena apmeklē Eiropas Sociālā fonda finansētu bērnu aprūpes projektu Portugālē

5. NODAĻA
**EIROPAS
FONDI**

Eiropas Sociālais fonds (ESF)

Vairāk nekā 60 gadus Eiropas Sociālais fonds ir bijis Eiropas galvenais instruments ieguldījumu veikšanai cilvēkos. Tas palīdz cilvēkiem atrast darbu vai veidot uzņēmumus, atbalsta nelabvēlīgā situācijā esošas grupas, uzlabo izglītību un paaugstina sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti. Kopējais ES budžets 2014.–2020. gadam ir 83,6 miljardi eiro.

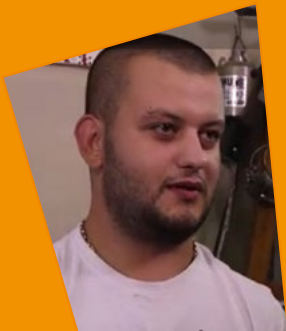
JANA, EIROPAS SOCIĀLĀ FONDA ATBALSTA SAŅĒMĒJA, SLOVĒNIJA

Projekts PLYA palīdz riskam pakļautajiem jauniešiem, kuri nav pabeiguši izglītības iegūšanu, uzsākt darbu. Dalībnieki var piedalīties mākslas un amatnieku nodarbībās, viņiem tiek piedāvātas konsultācijas par personīgo attīstību un tiek mācītas praktiskās dzīves iemaņas. Projekts deva Janai to pamatu, kas viņai bija vajadzīgs, lai atjaunotu savu dzīvi. “Tas bija tas, kas man bija vajadzīgs. Sāku saprast, ka varu dzīvot citādi. Skolā pret tevi izturas kā pret niecību. Bet šajā kursā pret tevi izturas kā pret personību.”

Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva (JNI)

Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva palīdz dalībvalstīm reaģēt uz augstu jauniešu bezdarba līmeni. Tā atbalsta mērķtiecīgus pasākumus, lai integrētu darba tirgū jauniešus, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu. Kopējais ES budžets JNI 2014.–2020. gadam ir 8,86 miljardi eiro.

No 2014. līdz 2017. gadam Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas atbalstītos pasākumos piedalījās vairāk nekā 2,4 miljoni jauniešu, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET), no kuriem 776 000 jauniešu galarezultātā pabeidza izglītību/apmācību, ieguva kvalifikāciju vai sāka strādāt.

NIKOLAY PETROV KRASTEVS,

**YATBALSTA SAŅĒMĒJS NO PROGRAMMAS
GARANTIJA JAUNIEŠIEM, BULGĀRIJA**

Nikolajs mācījās mūzikas skolā un centās atrast pastāvīgu darbu. Programma “Garantija jauniešiem”, ko papildina Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva, deva viņam iespēju stažēties pie zeltkaļa. “Es mācījos amata knifus un to, kā izgatavot lietas no dārgmetāla. Mācījos arī, kā strādāt komandā. Kad mana stažēšanās beidzās, man piedāvāja pastāvīgu darbu. Kopš tā laika patiešām esmu ieguvis ticību sev un cēlis pašapziņu.”

Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām (FEAD)

FEAD ir mūsu galvenais fonds cīņā pret nabadzību. Tas nodrošina materiālo pamatpalīdzību un pārtikas atbalstu visnabadzīgākajām personām. Tostarp palīdzība tiek sniegta gados vecākiem cilvēkiem, bērniem, bezpajumtniekiem, invalīdiem, migrantiem un citām minoritātēm. 2014.–2020. gadam FEAD vajadzībām ir iezīmēti vairāk nekā 3,8 miljardi eiro. Laikposmā no 2014. gada līdz 2017. gadam fonds katru gadu atbalstīja vidēji 12,7 miljonus personu.

MONIKA PRIBELOVÁ,

**KOPĀ AR CARITAS ĪSTENO FEAD FINANSĒTUS PASĀKUMUS,
SLOVĀKIJA**

“Pārtikas paku izdalīšana ir pirmais solis mūsu darbā ar gala saņēmējiem. Tas mums palīdz atvērt durvis un tuvoties cilvēkiem, kuri atrodas sarežģītos apstākļos. Un tad varam sākt mēģināt meklēt kompleksus risinājumus viņu sarežģītajām dzīves situācijām.”

ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma (EaSI)

EaSI palīdz veidot tīklus un partnerības visā ES. Tās ietvaros tiek atbalstītas datubāzes, pētījumi, eksperimenti sociālajā jomā, spēju veidošana un savstarpējas mācīšanās pasākumi. Ar tās palīdzību, atbrīvojot ievērojamus finanšu līdzekļus, tiek arī aizpildīti acīmredzami robi mikrokredītu piešķiršanā un atbalsta sniegšanā sociālajai uzņēmējdarbībai. Katru gadu Komisija piešķir dotācijas aptuveni 60 projektiem.

MIENA RUST, MIKROAIZŅĒMUMA SAŅĒMĒJA, ĪRIJA

Mjena no inženierzinībām pārgāja uz nugas tirgošanu, pateicoties 15 000 eiro aizdevumam cepšanas iekārtu iegādei. "Es vienmēr vēlējos savu uzņēmumu. Man bija nelieli ietaupījumi no laika, kad tiku atlaista no darba, un es domāju, ka man nebūs nekādu problēmu aizņemties pārējo naudu no bankas. Bet naudu man neaizdeva, tāpēc vērsos pie Microfinance Ireland un saņēmu aizdevumu no viņiem. Lai izveidotu ražotni, bija vajadzīgs gads. Tagad pie manis pilnu darba laiku strādā viena darbiniece un divi darbinieki strādā uz pusslodzi."

Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds (EGF)

Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds sniedz atbalstu cilvēkiem, kuri zaudējuši darbu lielu strukturālu pārmaiņu rezultātā globalizācijas dēļ, piemēram, kad tiek likvidēts liels uzņēmums vai ražošana tiek pārcelta ārpus ES. EGF līdzfinansē tādus pasākumus kā palīdzība darba meklēšanā, karjeras konsultācijas, izglītība, apmācība un koučings, kā arī veicina uzņēmējdarbību un uzņēmumu izveidi. EGF finansē līdz 60 % no šādu projektu izmaksām.

Laikposmā no 2014. gada novembra līdz 2018. gada decembrim EGF piešķir aptuveni 92 miljonus eiro, lai atbalstītu atlaistos darba ņēmējus 30 lielapjoma darbinieku atlaišanas gadījumos visā Eiropā. Šie gadījumi skāra 31 000 darba ņēmēju un 2200 jauniešus, kuri nemācās, nestrādā un neapgūst arodu.

ASKO KOPONEN,

EIROPAS GLOBALIZĀCIJAS PIELĀGOŠANĀS FONDA
ATBALSTA SAŅĒMĒJS, SOMIJA

“Tas, ka tika slēgtas Somijas Nokia rūpnīcas, man bija šoks, jo dažādos vadošos amatos biju tur nostrādājis 20 gadus. Lai palīdzētu man virzīties uz priekšu, saņēmu atbalstu no Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda jaunu prasmju apgūvē un pabeidzu Lietišķās zinātnes nodaļu Turku universitātē. Tagad es esmu ražošanas vadītājs medicīnisko implantu uzņēmumā.”

Noskatieties video

Fondi 2021.–2027. gadā

Nākamajā ES ilgtermiņa budžetā no 2021. gada līdz 2027. gadam Komisija ierosina veicināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu ar “Eiropas Sociālā fonda Plus” (ESF+) starpniecību un stiprinot Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu. Komisija ierosināja izveidot Eiropas Sociālo fondu Plus 101,2 miljardu eiro vērtībā un Globalizācijas pielāgošanas fondu līdz 1,6 miljardu eiro vērtībā. ESF+ integrēs pašreizējos fondus (Eiropas Sociālo fondu, Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu, Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām, Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmu un ES veselības aizsardzības programmu), lai palielinātu sinerģiju un nodrošinātu labāku ietekmi. Lai maksimāli palielinātu ES pievienoto vērtību, ESF+ ieguldījumi tiks izmantoti to sociālo un nodarbinātības problēmu risināšanai, ar kurām saskaras katra dalībvalsts.

6. NODAĻA

LABĀKI DATI LABĀKAI POLITIKAI

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMĒS UN DARBSPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)

Palielināt Eiropas statistikas ticamību un sabiedrības uzticību tai

Manā uzmanības lokā ir arī Eurostat, un šo pilnvaru laikā mēs esam strādājuši, lai stiprinātu Eiropas sagatavotās statistikas neatkarību un uzticamību. Ir nostiprināta un juridiski precizēta valstu statistikas biroju un to vadītāju profesionālā neatkarība. Turklāt mēs mudinājām valdības publiskot savas saistības attiecībā uz neatkarīgu statistiku un nodrošināt Eiropas Statistikas prakses kodeksa īstenošanu. Tajā izklāstīti profesionālās neatkarības, kvalitātes nodrošināšanas, pareizas metodoloģijas un statistikas atbilstības principi. Statistikas speciālistiem ir jānošķir patiesība no izdomājumiem. Jo, lai dotu pretsitienu viltus ziņām, mums vajag konkrētus faktus. Tas ir galvenais, lai saglabātu un uzlabotu sabiedrības uzticību oficiālajai statistikai.

Statistika iedzīvotājiem

Iedzīvotāji ir tie, kam mēs strādājam. Mūsu Enerģētikas savienībā mēs vēlamies drošu un ilgtspējīgu enerģiju visiem Eiropas iedzīvotājiem. Cenām, ko viņi maksā, ir jābūt pieejamām un konkurētspējīgām. Tāpēc Eurostat sniedz pārredzamus datus par enerģijas cenām un izmaksām mājsaimniecībām un rūpniecībai.

Eurostat ir modernizējis arī lauksaimniecības statistiku. Tas ir būtiski, lai nodrošinātu pārtikas piegādi Eiropas iedzīvotājiem par pieņemamām cenām. Turklāt mēs varam samazināt lauksaimniecības ietekmi uz vidi tikai tad, ja mums ir pareiza informācija.

Mēs arī pārraugām virzību uz priekšu saistībā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam. Ja mēs nopietni vēlamies saglabāt produktu, materiālu un resursu vērtību pēc iespējas ilgāk, vienlaikus samazinot atkritumu daudzumu, mums ir jāuzrauga mūsu virzība uz aprites ekonomiku un pasaules ilgtspējīgas attīstības panākšanu.

Atvieglot ieguldījumu veikšanu Eiropā

Eurostat ir publicējis divas rokasgrāmatas par publiskā un privātā sektora partnerības (PPP) un energoefektivitātes līgumu (EPC) statistisko apstrādi. Lēmumus par publiskā sektora ieguldījumiem bieži vien ietekmē statistikas dati par valdības bilancēm vai no tām izrietošie dati. Nenoteiktība un bažas lielā mērā ir saistītas ar tiesību normu sarežģītību un grūtībām saprast, kā tās attiecas uz konkrētiem projektiem. Lai reaģētu uz šīm bažām, Eurostat un Eiropas Investīciju banka (EIB) izstrādāja norādījumus, kuros valsts un privātajām ieinteresētajām personām ir paskaidrots, kāda ir publiskā un privātā sektora partnerības un energoefektivitātes līgumu dažādo elementu ietekme uz valdības kontiem. Tas ir izrādījies ļoti lietderīgi saistībā ar Investīciju plānu Eiropai.

Fotoattēls: Eurostat darbinieki

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)

7. NODAĻA

SPĒCĪGA SOCIĀLĀ DIMENSIJA ES POLITIKAS VEIDOŠANĀ

Pēdējos piecos gados savas darbības un debašu par Eiropas nākotni centrā esam izvirzījuši sociālās prioritātes. Šobrīd Eiropas sociālās prioritātes aptver daudzas politikas jomas, sākot ar nodokļiem un beidzot ar transportu, zaļo ekonomiku, migrāciju un tirdzniecību.

Komisija ir uzņēmusies vairākas iniciatīvas, lai apkarotu krāpšanu nodokļu jomā, nodokļu nemaksāšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, tādējādi nodrošinot taisnīgu sloga sadali starp nodokļu maksātājiem un valsts ieņēmumus, no kuriem finansēt sociālos izdevumus un mazināt ienākumu nevienlīdzību.

Transporta nozarē mēs esam iesnieguši priekšlikumus, lai nodrošinātu sociālo taisnīgumu un konkurētspēju par labu vairāk nekā pieciem miljoniem Eiropas iedzīvotāju, kas strādā ES transporta nozarē. Tas ietver cīņu pret nelikumīgu nodarbinātību un “pastkastīšu uzņēmumiem” un sociālo un nodarbinātības apstākļu uzlabošanu transporta nozarē, jo īpaši attiecībā uz kravas automobiļu vadītājiem.

Mēs arī integrējam sociālās darbības, lai klimata pārmaiņu izraisītās problēmas risinātu turpmākajā ES ilgtermiņa budžetā, kuru kopējais mērķis ir 25 % no ES izdevumiem novirzīt klimata mērķu sasniegšanai.

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)

Mūsu politika un fondi ir arī svarīgs instruments, lai veicinātu migrantu izcelsmes personu integrāciju. Piemēram, mēs izveidojām īpašu integrācijas rīcības plānu un ES prasmju apraksta rīku trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ļauj cilvēkiem labāk integrēties darba tirgū un sabiedrībā.

Visbeidzot, Eiropas klātbūtni pasaules mērogā un tās darbu pie līdzsvarotas un progresīvas tirdzniecības politikas raksturo spēcīga sociālā dimensija. Mūsdienīgajos ES tirdzniecības nolīgumos ir ietvertas normas par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību, tostarp par sociālo taisnīgumu, cilvēktiesībām, augstiem darba standartiem un augstiem vides standartiem.

Fotoattēls: Komisāre Teisena atklāj ES prasmju apraksta rīku trešo valstu valstspiederīgajiem

“SOCIĀLO JAUTĀJUMU IZVIRZĪŠANA EIROPAS CENTRĀ”

**KĀ EIROPAS KOMISIJA ATBALSTĪJA NODARBINĀTĪBU, SOCIĀLĀS LIETAS,
PRASMES UN DARBASPĒKA MOBILITĀTI (2014.–2019. GADS)**

8. NODAĻA
**SOCIĀLĀS
PRIORITĀTES
JUNKERA VADĪTAJĀ
KOMISIJĀ**

Kopīgo vērtību aizstāvēšana: Eiropas sociālo tiesību pīlāra izveidošana

Iniciatīva		Galarezultāts
1	Eiropas sociālo tiesību pīlāra izveidošana	
2	Iepazīstināšana ar sociālo rezultātu pārskatu, lai uzraudzītu dalībvalstu virzību uz priekšu	
3	Pārdomu dokuments par Eiropas sociālo dimensiju	
4	Eiropas Sociālais fonds Plus (ESF+)	*
5	Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonds (EGF)	*

Sociālo prioritāšu integrēšana: sociālās dimensijas atzīšana visās politikas jomās

Iniciatīva		Galarezultāts
6	Sociālo prioritāšu un rādītāju integrēšana Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadā	
7	Jaunās ekonomikas korekciju programmas Grieķijai sociālās ietekmes novērtējums	
8	Investīciju plāns Eiropai	
9	Enerģētikas savienība	
10	Digitālais vienotais tirgus	
11	Mobilitāte transporta nozarē	

Sociālās jomas tiesību aktu atjaunošana un modernizācija

Iniciatīva		Galarezultāts
12	Tiesību akti par produktu un pakalpojumu labāku pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti	
13	Paziņojums par darba drošības uzlabošanu	
14	Tiesību akti par darba ņēmēju aizsardzību pret vēzi izraisošu ķīmisku vielu iedarbību darba vietā	
15	Tiesību akti, lai uzlabotu darba un privātās dzīves līdzsvaru strādājošiem vecākiem un aprūpētājiem	

* Jāpabeidz sarunu par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam kontekstā

Iniciatīva		Galarezultāts
16	Direktīva par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem	✓
17	Padomes leteikums nodrošināt darba ņēmēju un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai	✓
18	Norādījumi par Darba laika direktīvas īstenošanu	✓

Taisnīgi un īstenojami noteikumi attiecībā uz darbaspēka mobilitāti

Iniciatīva		Galarezultāts
19	Eiropas platforma sadarbības stiprināšanai nolūkā novērst nedeklarētu darbu	✓
20	Tiesību akti par darba ņēmēju norīkošanas normu pārskatīšanu	✓
21	Tiesību akti par sociālā nodrošinājuma sistēmu koordinēšanas normu modernizēšanu	✓*
22	Tiesību akti par Eiropas Darba iestādes izveidošanu	✓

leguldījumi jaunatnē un prasmēs

Iniciatīva		Galarezultāts
23	Tiesību akti par programmas “Garantija jauniešiem” paplašināšanu, palielinot Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas priekšfinansējumu un palielinot finansējumu 2017.–2020. gadam	✓
24	Padomes leteikums par ilgstošo bezdarbnieku integrēšanu darba tirgū	✓
25	Padomes leteikums par iniciatīvu “Prasmju pilnveides ceļi”: Jaunas iespējas pieaugušajiem	✓
26	Iniciatīvas, lai atbalstītu profesionālās izglītības un apmācības modernizāciju, tostarp ErasmusPro un Eiropas Mācekļību kvalitātes sistēmu	✓
27	Eiropas Solidaritātes korpusa izveide	✓

* Pagaidu nolīguma noslēgšana jāpabeidz līdztiesīgiem likumdevējiem

Iniciatīva		Galarezultāts
28	Tiesību akti, lai aktualizētu prasmes un kvalifikācijas, veicot Europass pārskatīšanu un ņemot vērā ieteikumu pārskatīt Eiropas kvalifikāciju sistēmu (saskaņā ar jauno Prasmju programmu Eiropai)	✓
29	Digitālās prasmes un darbvietu koalīcija	✓
30	Plāns nozaru sadarbībai prasmju jomā	✓
31	Ieteikums par augstāko izglītību un augstskolu absolventu gaitu apzināšanu (saskaņā ar jauno Prasmju programmu Eiropai)	✓
32	ES prasmju apraksta rīks trešo valstu valstspiederīgajiem	✓

Sociālā dialoga atsākšana

Iniciatīva		Galarezultāts
33	Četrpusējs paziņojums kā daļa no sociālā dialoga jaunā sākuma	✓
34	Tiesību akti par darba apstākļu uzlabošanu zvejniecības nozarē, ar ko īsteno ES sociālo partneru vienošanos	✓
35	Tiesību akti, lai uzlabotu jūrnieku darba apstākļus uz kuģiem, kuri peld ar ES karogu, ar ko īsteno sociālo partneru nolīgumu	✓

Eurostat

Iniciatīva		Galarezultāts
36	Sociālā statistika	✓

Komisāre Teisena ar ģenerāldirektoru Jūstu Korti (Joost Korte) un Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ĢD darbiniekiem.

Kā sazināties ar ES

Klātienē

Visā Eiropas Savienībā ir simtiem Europe Direct informācijas centru. Sev tuvākā centra adresi varat atrast tīmekļa lapā https://europa.eu/european-union/contact_lv

Pa tālruni vai e-pastu

Europe Direct ir dienests, kas atbild uz jūsu jautājumiem par Eiropas Savienību. Ar šo dienestu varat sazināties šādi:

- pa bezmaksas tālruni: 00 800 6 7 8 9 10 11 (daži operatori par šiem zvaniem var iekasēt maksu);
- pa šādu parasto tālruņa numuru: +32 22999696;
- pa e-pastu, izmantojot šo tīmekļa lapu: https://europa.eu/european-union/contact_lv

Kā atrast informāciju par ES

Internetā

Informācija par Eiropas Savienību visās oficiālajās ES valodās ir pieejama vietnē Europa: https://europa.eu/european-union/index_lv

ES publikācijas

ES bezmaksas un maksas publikācijas varat lejupielādēt vai pasūtīt šeit: <https://publications.europa.eu/lv/publications>. Vairākus bezmaksas publikāciju eksemplārus varat saņemt, sazinoties ar Europe Direct vai tuvāko informācijas centru (sk. https://europa.eu/european-union/contact_lv).

ES tiesību akti un ar tiem saistītie dokumenti

Ar visu ES juridisko informāciju, arī kopš 1952. gada pieņemtajiem ES tiesību aktiem visās oficiālajās valodās, varat iepazīties vietnē EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ES atvērtie dati

ES Atvērto datu portāls (<http://data.europa.eu/euodp/lv>) dod piekļuvi ES datu kopām. Datus var lejupielādēt un bez maksas izmantot kā komerciāliem, tā nekomerciāliem mērķiem.

”Kad es 2014. gadā sāku īstenot šīs pilnvaras Eiropas Komisijā, mums bija unikāla iespēja un pienākums sākt visu no jauna. Iekļaujošākas un taisnīgākas Savienības veidošana no paša sākuma bija Eiropas Komisijas prioritāte”. Marianna Teisena

No krīzes lapas pāršķiršanas līdz pielāgošanās īstenošanai mainīgajai darba pasaulei un ieguldījumiem cilvēkos un prasmēs – uzziniet vairāk par Eiropas Komisijas sasniegumiem nodarbinātības, sociālo lietu, prasmju, darbaspēka mobilitātes un statistikas jomās laikposmā no 2014. gada līdz 2019. gadam.

Mūsu publikācijas var lejupielādēt vai abonēt bez maksas vietnē:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=93&langId=lv>

Ja vēlaties regulāri saņemt jaunāko informāciju par Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāta darbu, lai saņemtu bezmaksas informatīvo e-biļetenu “Sociālā Eiropa”, reģistrējieties vietnē:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=371&langId=lv>

Social Europe

EU_Social

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs